

خط مشی و اهداف انتشار دوفصلنامه مطالعات اقتصاد اسلامی

با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران اندیشه اقتصاد اسلامی حیاتی دوباره یافت؛ زیرا این دانش با سؤال‌های عمیق جدیدی در حوزه نظام‌سازی و برپایی حکومتی بر مبنای اسلامی روبه‌رو گردید. این مواجهه با دو ویژگی اساسی همراه بود: اول اینکه به دلیل جایگاه والای حوزه‌های علمیه در انقلاب اسلامی، تأثیرگذاری نگرش‌ها و روش‌های حوزوی در استنباط امور دینی و اظهارنظرهای تخصصی به حوزه اقتصاد نیز توسعه یافت و تحلیل‌های اقتصاد اسلامی در ایران بیش از سایر کشورهای اسلامی در معرض داوری فقهی قرار گرفت و دیگر اینکه شکل‌گیری نظامی مبتنی بر آموزه‌ها و قوانین دین مبین اسلام در دوره بعد از انقلاب با شکل‌گیری جریان تصمیم‌گیری و قانون‌گذاری بر مبنای شرعی و با نظارت فقهی به عنوان هدف نظام اسلامی مواجه گردید. این دو جنبه تأثیر شگرفی بر شکل‌گیری و تعمیم ادبیات نظری اقتصاد اسلامی و عرصه تطبیق آن در ایران، در دوران پس از انقلاب اسلامی ایفا کرد. در این زمینه می‌توان به تدوین قانون اساسی و مدیریت کلان کشور بر اساس نگرش اسلامی در زمینه اقتصادی و همچنین، اجرای قانون بانکداری بدون ربا در همه نهادهای مالی کشور اشاره کرد.

اما آنچه که کاستی مباحث مربوط به اقتصاد اسلامی را روشن می‌سازد، عدم توفیق نظریه‌پردازان این حوزه در ارائه نظریات کارا و عملی در حوزه نظام‌سازی و نیز تدوین برنامه‌ای منسجم برای رفتارسازی عوامل اقتصادی در قالبی بومی و اسلامی است، به‌طوری که عملاً لمس ثمرات شیرین حضور نظام اسلامی را در حوزه اقتصاد کمرنگ می‌کند. به دیگر سخن، زمینه مناسب پیش‌گفته در نضج و گسترش مباحث نظری، توفیق کاملی در نظام‌سازی و رفتارسازی دینی - اسلامی نیافته است.

از آنجا که تولید دانش اسلامی و بومی در زمینه اقتصاد اسلامی مشتمل بر سه حوزه زیر

است:

۱. اقتصاد نظری اسلامی: مشتمل بر نظریه‌پردازی‌های ناظر بر چیستی‌ها و چرایی‌های شناختی درجه اول و درجه دوم در این حوزه؛
۲. نظام‌سازی و نهادسازی اقتصاد اسلامی: مشتمل بر چارچوب‌های معرفتی ناظر بر چگونگی‌ها در عرصه حکمرانی، مدیریت دولت و سیاست‌گذاری عمومی در عرصه اقتصاد؛
۳. فرهنگ‌سازی و رفتارسازی اقتصاد اسلامی: مشتمل بر تهیه و تدوین قالب‌ها و استانداردهای تعلیم و تربیت ارکان سه‌گانه تشکیل‌دهنده جامعه اقتصادی یعنی فرد،

خانواده و بنگاه است. در نتیجه، مبنای شکل‌گیری جامعه‌ای مبتنی بر آموزه‌های اسلامی در حوزه اقتصاد فراهم گردیده است و عملاً به تکمیل و ثمردهی سایر تلاش‌های انجام گرفته در دیگر حوزه‌های حیات فردی و اجتماعی می‌انجامد. دوفصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات اقتصاد اسلامی در صدد است با انتشار مقالات و نتیجه پژوهش‌های انجام شده در همه ابعاد مطالعات اقتصاد اسلامی (به ویژه حوزه‌های دوم و سوم) پیش‌گفته، خدمتی متفاوت را به عرصه دانش اقتصاد اسلامی در ایران ارائه کند. از اینرو، از همه اساتید، صاحب‌نظران، کارشناسان و متخصصان علاقمند به حوزه مطالعات اقتصاد اسلامی در این مسیر استمداد کمک و حمایت دارد.

با توجه به رویکرد تخصصی و پژوهشی دوفصلنامه مطالعات اقتصاد اسلامی، عمده‌ترین محورهای مورد نظر برای انتشار آثار علمی در زمینه اقتصاد اسلامی عبارتند از:

- ✓ بررسی مبانی و مسائل اساسی علوم اقتصادی و ارزیابی آن‌ها از منظر معارف اسلامی؛
- ✓ پژوهش و نظریه‌پردازی در حوزه اقتصاد اسلامی؛
- ✓ فلسفه و روش‌شناسی علم اقتصاد و اقتصاد اسلامی؛
- ✓ مطالعات کاربردی اقتصاد اسلامی؛
- ✓ بررسی تجربه سایر کشورها در تدوین و اجرای اقتصاد اسلامی؛
- ✓ ارزیابی مسائل اقتصادی ایران با ملاحظه رهیافت‌های اقتصاد اسلامی؛
- ✓ طرح علمی چالش‌های پیش‌روی اقتصاد اسلامی و راهکارهای حل آن‌ها؛
- ✓ تحلیل علمی و تبیین ماهیت و ساختار نظام اقتصادی اسلام؛
- ✓ کاوش در باب مسائل نو ظهور در قلمرو فقه اقتصاد؛
- ✓ بررسی مقایسه‌ای مکاتب اقتصادی با بینش و کنش اقتصاد اسلامی؛
- ✓ ارائه الگوهای عملی اسلامی در عرصه اقتصاد؛
- ✓ مطالعات تطبیقی و نقد مکاتب و نظام‌های دیگر اقتصادی؛
- ✓ نظام‌سازی و الگوهای کاربردی و نظریه‌های علمی در حوزه اقتصاد اسلامی.

سر دبیر

